

Editorial

Pentru elaborarea unei jurisprudențe în materia discriminării, deciziile care exclud obiectul sesizărilor din această categorie sunt la fel de importante, precum cele care le recunosc. Am insistat asupra hotărârii Colegiului Director al CNCD în cazul acțiunii petentului B.C.D. împotriva reclamatului SC Intelbiz S. publicată de *NRDO*: o presupusă discriminare în raport cu sistemul de majorare salarială aplicat de partea reclamată.

Cineva care analizează faptele enumerate de petent va percepe imediat ieșirea lor, chiar dacă acestea ar fi adevărate, din sfera competențelor Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Litigiul de muncă reclamat nu are legătură cu temele O.G. nr. 137/2000. Membrii Colegiului Director al CNCD care au hotărât asupra petiției au subliniat acest aspect: „solicitările petentului cu privire la constatarea îndeplinirii unor atribuții corelativ unei funcții determinate în calitate de angajat al părții reclamate, fără forme legale (...) ori recunoașterea efectelor juridice produse ca urmare a îndeplinirii acestor funcții (...) exced atribuțiile Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării”.

Totuși, Colegiul Director nu a răspuns petentului printr-un simplu „nu”. Plecând de la faptul că în opinia acestuia faptele de discriminare ar fi determinate de neîndeplinirea obligațiilor stipulate în legislația muncii de către partea reclamată, Colegiul a făcut o analiză sistematică a bazelor normative care ar fi de luat în considerare într-un asemenea caz. După ce a epuizat inventarul reperelor interne și internaționale, bun de utilizat în toate celelalte situații asemănătoare și după investigații la locul de muncă al petentului, Colegiul Director a confirmat plasarea actelor reclamate de dl B.C.D. în afara categoriei discriminării. Totuși, a identificat la fața locului, autosesizându-se implicit, că majorarea salariilor angajaților la SC Intelbiz S. s-a realizat pe baza unor criterii ce nu întrunesc un grad suficient de obiectivitate sau de transparență. Or, o astfel de situație creează prin ea însăși un cadru propice discriminării. Ca urmare, a recomandat părții reclamate să-și aducă sistemul de acordare a majorărilor salariale la standardele necesare preîntâmpinării unor situații ce duc la încălcarea principiului tratamentului egal între angajați.

Rar poate fi văzută o cauză în care să se manifeste o asemenea atenție, o asemenea seriozitate, o astfel de scrupulozitate în raport cu ceea ce se cere instituției și ceea ce realizează ea. Conform actualei împărțiri a activității în Colegiul Director, un membru are responsabilitatea să pregătească cazul și propune colegilor, în ședință, o analiză care acoperă faptele, argumentele și concluziile. Având în vedere metodologia, este limpede că performanța amintită califică munca unui membru al Colegiului. Prin această muncă a sa, membrul Colegiului Director responsabil de cauza *B.C.D. versus SC Intelbiz S.* a dat demnitate noțiunii de *public servant*; a arătat ce înseamnă punerea demnitarului în serviciul public, principiu fundamental al democrației, dar cu atât de puțini devotați la noi.

O a doua piesă de excepție propusă în acest număr al revistei este raportul asociației Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință: „Expansiunea manifestărilor religioase în învățământul superior românesc”. Subiectul a fost atins parțial în mai multe studii publicate – inventariate de altfel de raport – însă niciodată nu a fost explorat pe o asemenea adâncime și cu atâta cuprindere. Importanța temei pentru problematica drepturilor și libertăților omului este expusă explicit în materialul asociației. Absența unui cod privind activitățile religioase în spațiul universitar, în universitățile publice sau private din România creează premisele abuzului la adresa libertății de gândire și conștiință. Instituțiile publice de învățământ superior afișează simboluri confesionale și organizează festivități religioase în contradicție cu diversitatea atitudinilor față de religie a celor ce și-au legat viața de instituție. Practica unor universități de a solicita candidaților (la admitere) și studenților informații despre afilierea lor confesională este pur și simplu ilegală. Dubla subordonare a facultăților de teologie se dovedește incompatibilă cu autonomia universitară și cu dreptul universitarilor la libertate academică.

Din perspectiva cerințelor adresate spațiului universitar este necesară separarea universităților publice de instituțiile religioase, ceea ce implică declararea formală a incompatibilității funcțiilor de ierarh al unui cult religios sau de conducător al unei asociații religioase cu pozițiile de conducere la nivel de universitate. Facultățile de teologie confesională trebuie să renunțe la dubla specializare, la modulele de studiu care conduc la dublă licență și la specializările laice precum asistența socială. În final, raportul recomandă lărgirea studiilor care au ca obiect religia prin specializări în teologie ecumenică și/sau în studii religioase, ceea ce ar răspunde și tendințelor contemporane din învățământul superior occidental, și nevoilor reale ale societății românești.

Semnificația acestor concluzii va fi înțeleasă cu adevărat de abia în urma trecerii în revistă a datelor și interpretărilor zecilor de pagini din materialul intitulat „Expansiunea manifestărilor religioase în învățământul superior românesc”. Se va descoperi pe urma autorilor cercetării că procesul de confesionalizare a sistemului universitar a atins astăzi o asemenea proporție, încât va avea, pe termen lung, un impact amplu asupra întregii societăți și negativ în special cu privire la standardele drepturilor și libertăților cetățenești.